

Sygn. akt IV U 612/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Wąsowicz

Protokolant Dorota Chrząstek

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Częstochowie

sprawy A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o ustalenie kapitału początkowego, o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 9 marca 2016 r. Nr (...)

z dnia 1 kwietnia 2016 r. Nr (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 9 marca 2016 roku i zobowiązuje organ rentowy do ustalenia ubezpieczonej A. W. kapitału początkowego przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 43,95%;**
- 2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 1 kwietnia 2016 roku i zobowiązuje organ rentowy do obliczenia ubezpieczonej A. W. wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 43,95%;**
- 3. oddala odwołania w pozostałej części.**

Sygn. akt IV U 612/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 marca 2016 roku numer (...) -2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił ubezpieczonej A. W. (W.) kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 58.687,20 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 37,37%. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto 12 lat, 3 miesiące i 18 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 1 miesiąc i 13 dni okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2016 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z urzędu przeliczył ubezpieczonej A. W. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od dnia 24 lutego 2016 roku. Podstawą obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne w wysokości 28.088,76 złotych oraz kapitału początkowego w wysokości 192,273,42 złotych z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Następnie suma powyższych kwot podzielona została przez średnie dalsze trwanie, tj. przez 253,90 miesięcy, co dało kwotę 867,91 złotych. Emerytura nie została podwyższona do kwoty najniższej emerytury, albowiem ubezpieczona nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 22 lat.

W odwołaniu wniesionym do Sądu ubezpieczona A. W. nie zgodziła się z wyliczonym jej wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz przyjętymi okresami składkowymi i nieskładkowymi. Dodała, iż organ rentowy

w 1984 roku przyjął wynagrodzenie w wysokości 64.800 złotych, a ona do 29 lipca 1984 roku pracowała w C. B., a od 30 lipca 1984 roku dodatkowo prowadziła działalność gospodarczą, od której odprowadzane były należne składki. Mimo powyższego w 1985 roku jako podstawę wymiaru składek wskazano kwotę 5.786 złotych, a w 1986 roku 0 złotych. Nie zgodziła się również z wyliczonym stażem emerytalnym wskazując, iż w okresie od 1 października 1975 roku do 2 lutego 1988 roku pracowała w C. B., od 30 lipca 1984 roku do 31 marca 1990 roku prowadziła działalność gospodarczą, a od 3 lipca 1990 roku do 13 lutego 1992 roku współpracowała w firmie (...), a od 13 lutego 1992 roku do 24 lipca 2008 roku ponownie prowadziła działalność gospodarczą. Z powyższego wynika zatem, iż od 1 października 1975 roku do 31 grudnia 1998 roku jej staż pracy wynosi 27 lat, 4 miesiące i 28 dni. Konsekwencją błędnego wyliczenia kapitału początkowego było również wyliczenie emerytury w zaniżonej wysokości.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w C. wniósł o oddalenie odwołań wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sprawy niniejsze zostały połączone do wspólnego rozpoznania i orzekania.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

A. W. urodziła się (...).

W dniu 4 lutego 2016 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 9 marca 2016 roku organ rentowy ustalił ubezpieczonej kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 58.687,20 złotych. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego Zakład przyjął następujące okresy składkowe, tj.:

- od 1 października 1975 roku do 3 maja 1979 roku;
- od 1 listopada 1979 roku do 15 kwietnia 1980 roku;
- od 1 grudnia 1981 roku do 2 lutego 1985 roku;
- od 1 kwietnia 1987 roku do 30 czerwca 1989 roku;
- od 1 stycznia 1990 roku do 31 marca 1990 roku;
- od 1 czerwca 1990 roku do 15 lutego 1992 roku oraz
- od 17 lutego 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku

w łącznym wymiarze 12 lat, 3 miesięcy i 18 dni oraz

okresy nieskładkowe, tj.:

- od 4 maja 1979 roku do 31 października 1979 roku oraz
- od 16 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1981 roku

w łącznym wymiarze 2 lat, 1 miesiąca i 13 dni.

Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenia z 10 lat kalendarzowych z okresu od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1992 roku w wysokości:

- 64.800 złotych w 1983 roku;
- 64.800 złotych w 1984 roku;
- 5.786 złotych w 1985 roku;
- 0 złotych w 1986 roku;
- 189.000 złotych w 1987 roku;
- 324.000 złotych w 1988 roku;
- 320.400 złotych w 1989 roku;
- 4.097.852 złotych w 1990 roku;
- 10.949.221 złotych w 1991 roku oraz
- 17.555.700 złotych w 1992 roku.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 37,37%.

Decyzją z dnia 10 marca 2016 roku organ rentowy przyznał, ubezpieczonej od dnia 24 lutego 2016 roku zaliczkę na poczet przysługuje emerytury. Wysokość świadczenia obliczona została zgodnie z art. 26 ustawy. Do jej wyliczenia przyjęto:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 28.088,76 złotych oraz
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 192.273,42 złote.

Następnie suma tych kwot podzielona została przez średnie dalsze trwanie życia, tj. przez 253,90 miesięcy, co dało kwotę 867,91 złotych.

Następnie, po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, wydano decyzję z dnia 1 kwietnia 2016 roku ustalającą wysokość świadczenia ostatecznie w kwocie 867,91 złotych.

W okresie od 1 października 1975 roku do 2 lutego 1988 roku ubezpieczona zatrudniona była w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku samodzielnego referenta ds. administracyjnych.

Z urlopu wychowawczego korzystała w okresach:

- od 4 maja 1979 roku do 31 października 1979 roku oraz

- od 16 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1981 roku

Od 3 lutego 1985 roku do 2 lutego 1988 roku ubezpieczona korzystała z urlopu bezpłatnego.

A. W. prowadziła własną działalność gospodarczą w okresie od 30 lipca 1984 roku do 30 marca 1987 roku, od 17 marca 1987 roku do 31 marca 1990 roku oraz od 13 lutego 1992 roku do 24 lipca 2008 roku.

W okresie od 3 lipca 1990 roku do 30 stycznia 1992 roku ubezpieczona współpracowała przy prowadzeniu działalności gospodarczej męża.

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczona zgłoszona została do ubezpieczeń społecznych w okresach:

- od 1 kwietnia 1987 roku do 30 czerwca 1989 roku;
- od 1 stycznia 1990 roku do 31 marca 1990 roku;
- od 17 lutego 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przy uwzględnieniu wynagrodzeń z okresu zatrudnienia ubezpieczonej w (...) Przedsiębiorstwie (...) w C., tj. z lat 1975-1984 wyniósł 43,95%.

(vide: akta rentowe, akta wymiarowo – składkowe, akta osobowo-płacowe ubezpieczonej z (...) Przedsiębiorstwa (...) w C., wyliczenia organu rentowego k. 23-25, dokumenty załączone do akt sprawy k. 34-35 i k. 38)

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1).

W myśl natomiast art. 173 ust. 1 ustawy dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1).

Jak stanowi art. 174 ust. 2 ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 174 ust. 3).

W niniejszej sprawie organ rentowy decyzją z dnia 1 kwietnia 2016 roku wyliczył ubezpieczonej A. W. emeryturę zgodnie z art. 26 ustawy. Do wyliczenia tego świadczenia Zakład przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie w wysokości 28.088,76 złotych oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 92.273,42 złotych. Do wyliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 37,37% oraz staż emerytalny w wymiarze 12 lat, 3 miesięcy i 18 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 1 miesiąc i 13 dni okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony został z 10 lat kalendarzowych

z okresu 1983-1992, przy czym za lata 1983-1985 przyjęto wynagrodzenie minimalne, za rok 1986 roku wynagrodzenie zerowe, albowiem ubezpieczona nie wykazała, iż została opłacona składka na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, zaś za lata 1987-1992 roku wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Ubezpieczona nie zgodziła się z powyższym wyliczeniem zarówno w zakresie przyjętych okresów składkowych i nieskładkowych jak i przyjętego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Jej zdaniem do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru winno być również uwzględnione wynagrodzenie z (...) Przedsiębiorstwa (...) w C..

Sąd celem ustalenie rzeczywistych wynagrodzeń odwołującej

z (...) Przedsiębiorstwa (...) w C. dopuścił dowód z akt osobowo – płacowych odwołującej z tego przedsiębiorstwa i w oparciu o znajdujące się tam dokumenty zobowiązał organ rentowy do ponownego wyliczenia wskaźnika.

Zakład ustalił odwołującej wynagrodzenie ze spornego okresu w wysokości:

- 3.600 złotych za okres od 1 października 1975 roku do 31 grudnia 1975 roku;
- 14.400 złotych za okres od 1 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku;
- 16.000 złotych za okres od 1 stycznia 1977 roku do 31 grudnia 1977 roku;
- 30.626 złotych za okres od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1978 roku;
- 20.913 złotych za okres od 1 stycznia 1979 roku do 3 maja 1979 roku oraz od 1 listopada 1979 roku do 31 grudnia 1979 roku;
- 12.140 złotych za okres od 1 stycznia 1980 roku do 15 kwietnia 1980 roku;
- 4.160 złotych za okres od 1 grudnia 1981 roku do 31 grudnia 1981 roku;
- 72.861 złotych za okres 1 stycznia 1982 roku do 31 grudnia 1982 roku;
- 95.249 złotych za okres od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1983 roku oraz
- 64.800 złotych za okres od 1 stycznia 1984 roku do 31 grudnia 1984 roku.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przy uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń wyniósł 43,95% i okazał się korzystniejszy od dotychczas wyliczonego.

A. W. ostatecznie zgodziła się z powyższym wyliczeniem.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 9 marca 2016 roku i zobowiązał organ rentowy do ustalenia ubezpieczonej kapitału początkowego przy uwzględnieniu wskaźnika

wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 43,95% oraz zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 1 kwietnia 2016 roku i zobowiązał organ rentowy do obliczenia A. W. wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 43,95%.

Za nieuzasadnione Sąd uznał natomiast twierdzenia odwołującej w zakresie błędnie wyliczonych okresów składkowych i nieskładkowych. Zdaniem A. W. jej staż emerytalny w okresie od 1 października 1975 roku do 31 grudnia 1998 roku, na który składają się następujące okresy, tj.:

- okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w C. od 1 października 1975 roku do 2 lutego 1988 roku;
- okres prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 30 lipca 1984 roku do 30 marca 1987 roku;
- okres prowadzenia kolejnej działalności gospodarczej w okresie od 1 kwietnia 1987 roku do 31 marca 1990 roku;
- okres współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej od 3 lipca 1990 roku do 13 lutego 1992 roku oraz
- okres kolejnej działalności gospodarczej od 13 lutego 1992 roku do 24 lipca 2008 roku

winien wynieść 27 lat, 4 miesiące i 28 dni.

Ubezpieczona przy wyliczeniu powyższego stażu nie wzięła jednak pod uwagę okresów niewykonywania przez nią pracy, jak również okresów prowadzenia działalności gospodarczej bez zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.

Prawidłowa analiza jej dokumentów wskazuje, iż zaliczeniu nie może podlegać okres od 3 lutego 1985 roku do 2 lutego 1988 roku. Co prawda w świadectwie pracy z (...) Przedsiębiorstwa (...) w C. okres ten oznaczony został jako urlop bezpłatny – urlop wychowawczy, jednakże z jej oświadczenia z dnia 1 lutego 2016 roku wynika jednoznacznie, iż osobistą opiekę nad córką sprawowała w okresie od 4 maja 1979 roku do 31 października 1979 roku oraz od 16 kwietnia 1980 roku do 31 listopada 1981 roku, które to okresy uwzględnione zostały do jej stażu emerytalnego. Od dnia 2 lutego 1985 roku zrezygnowała z tego urlopu w związku z podjęciem działalności gospodarczej, jednakże brak jest dowodu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu, co tym samym uniemożliwia uwzględnienie tego do stażu emerytalnego.

Z analogicznych przyczyn brak jest podstaw do doliczenia okresu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach od 30 lipca 1984 roku do 30 marca 1987 roku, od 1 lipca 1989 roku do 31 grudnia 1989 roku oraz od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku. W przedłożonych przez Zakład aktach wymiarowo – składkowych również nie ma dokumentów wskazujących na opłacania składek za powyższy okres. Załączone zaś przez odwołującą dokumenty dotyczące wypłaty zasiłku chorobowego za rok 1997, co jej zdaniem wskazywać miałyby na opłacania przez nią składek z tytułu działalności gospodarczej za ten okres, nie dotyczą ubezpieczonej, ale zatrudnionego przez nią w charakterze pomocy domowej pracownika S. R..

Z powyższego wynika zatem, iż organ rentowy prawidłowo wyliczył ubezpieczonej okresy składkowe i nieskładkowe.

Mając na uwadze powyższe Sąd w tym zakresie oddalił odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.